

TRANS* STUDENTSTVO NA ŠKOLÁCH

Transgender studentstvo je nedílnou součástí školního prostředí, a proto je důležité jeho začlenění do prostředí škol, aby toto prostředí bylo přátelské vůči všem;

„Podle odhadu je v ČR 1,43 % dětí a mládeže identifikujících se jako transgender. To je zhruba celkem 14 173 transgender žáků a žákyň, z toho 7 804 na 1. stupni a 6 589 na 2. stupni. Je nezbytné začít toto téma integrovat v rámci práce s kolektivem ve škole a vyjit vstříc potřebám trans studujících.“

Transparent, 2023

SLOVNÍČEK

TRANSGENDER

...je osoba, jejíž gender se neshoduje s pohlavím jí přiřazeným při jejím narození. Někdy se také používá ve zkrácené formě trans nebo trans*, přičemž hvězdička symbolizuje inkluzivitu, jelikož pod označení transgender spadají i nebinární a genderfluidní osoby.

LGBTQ+

...je zkratka zahrnující škálu sexuálních a romantických orientací a genderových identit osob, které se odlišují od cisgender a heterosexuálních osob. Písmena zahrnují jednotlivé sexuální orientace a genderové identity a právě kvůli zastřešení všech se používá + na konci, aby bylo označení více inkluzivní. Zkratku lze také nahradit označením **queer**.

ZÁJMENA

...používá každý, bez ohledu na svůj gender. V češtině se kromě oslovení ve třetí osobě vyskytují také ve formě mluvnického rodu. Příkladem jsou např. zájmena on/jeho a mužský mluvnický rod.

COMING OUT

...je proces, který podstupují LGBTQ+ osoby za účelem sdílení jejich sexuální orientace či genderové identity s okolím. Výraz „být out“ se používá pro osoby, které coming out podstoupily, „vyoutovaly se“, tedy jsou out.

JAK PODPOŘIT TRANS* SPOLUŽÁKA?

CO DĚLAT, KDYŽ SE MI NĚKDO VYOUTUJE JAKO TRANS*?

Mějte respekt, kamarád/ka se vám svěřuje s osobní informací a je třeba to mít na paměti. Podpořte ji/ho! Pokud si přeje používat jiné oslovení či zájmena, učiňte tak. Může chvíli trvat zvyknout si, je to ale důležitý způsob podpory.

Pokud se chce vyoutovat ve třídě, nabídněte pomoc – třeba u toho buďte s ní/ním a případně ji/ho podpořte. Pokud nechce, je to také vpořádku. Zeptejte se, jak si přeje být oslovován/a před třídou.

” Říkal jsem si, že je něco asi trochu divně, necítil jsem se pohodlně tak, jak jsem byl, cítil jsem se divně a nechápal jsem, proč. A pak se mi začaly ty věci nějak spojovat.

Takže jsem poprosil svoje kamarády, aby pro mě začali používat ze začátku gender neutrální jméno (...), a potom jsem postupem času začal měnit pronouns a zjistil jsem, že se tak cítím líp, a že se necítím už tak hrozně uncomfortable jako předtím. “

KAI, trans* student

OSLOVENÍ V HODINÁCH

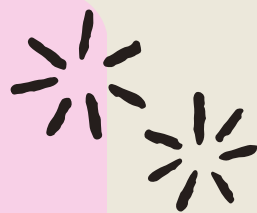
Pokud si váš trans* spolužák/spolužačka nepřeje vyoutovat se učiteli, nenuťte je. Zeptejte se, jak chtějí být v hodinách oslovováni, a respektujte jejich rozhodnutí.

” Nikdy jsem se nějak extra „necítila jako kluk“.

WENDY, trans* studentka

CO MÁM DĚLAT, JAKO VYUČUJÍCÍ?

BUĎTE RESPEKTUJÍCÍ

Pokud se vám student/ka svěří, že je trans*, je vpořádku se ptát. Mějte vždy na paměti, že vaše dotazy by měly být zdvořilé a pokládané s respektem k identitě studenta/ky – svým svěřením ve vás vkládá důvěru.

Pokud si student/ka přeje, abyste k jejich oslovení používali jiné jméno či zájmena, vyhovte jim. Zvykání si může být těžší, je to ale nesmírně důležité a dáváte jim tak najevo svůj respekt k jejich identitě.

”

Respekt pro vybrané jméno a oslovování by měla být samozřejmost. Učitel či školní psycholog by měl být člověk, kterému může trans osoba důvěřovat a obrátit se na něj v případě problému se spolužáky či případem šikany.

“

KRYŠTOF, trans* student

EDUKUJTE SE

Doplňte si své znalosti ohledně LGBTQ+ tematiky, hledejte informace z ověřených zdrojů. Vaše znalosti by měly stát na poznatcích současné vědy, nikoliv na pár náhodných článcích z internetu.

”

Dát možnost tomu studentovi, ať se podepisuje na testech jako jeho vybraný jméno, respektovat to, (...), respektovat oslovení a mít aspoň základní přehled.

“

XADEN, trans* student

JAK UDĚLAT ŠKOLU VÍCE INKLUZIVNÍ?

ŠKOLNÍ PSYCHOLOG

Nejen pro trans* studentstvo je důležité, aby ve škole byla dostupná psychologická péče. Zajistěte školní psycholožku/psychologa s LGBTQ+ inkluzivním přístupem, aby se u ní/něj všichni cítili bezpečně.

ŠATNY A TOALETY

To samozřejmě závisí na možnostech školy, nebraňte však studentstvu navštěvovat šatny a toalety korespondující s jejich genderem. Pokud to prostory školy umožňují, je dobré mít v budově genderově neutrální toalety či šatny.

”

Taky si myslím, že by tam fakt neměla chybět podpora. Nějaký poradce, co ti pomůže, když máš problém, přesně jak ta psycholožka (...). A aby se ten trans člověk na ně mohl otočit, aby ta škola byla pro něho comfy a mohl tam dělat ty věci, co tam potřebuje dělat, jako se učit, a nemít prostě dysforickej celej den, protože jeden učitel ho jednou nějak nazval.

“

KAI, trans* student

TĚLOCVIK

Pokud chce student/ka změnit skupinu, se kterou mívá hodiny tělocviku, nebraňte tomu – spojené tělocviky bývají na školách běžnou praxí, nikdo nebude omezen a studentovi/ce tak umožníte navštěvovat hodiny bez zbytečného stresu.

Vzdělávací kurzy pro školy o inkluzi trans* studentstva ve školním prostředí nabízí třeba organizace Transparent – jejich webové stránky můžete navštívit přes QR kód.

KDE SE VZDĚLÁVAT A HLEDAT PODPORU?

V Česku existuje mnoho organizací zaměřujících se na vzdělávání o LGBTQ+ lidech a nabízejících přímou pomoc. Pokud vám něco není jasné nebo potřebujete pomoc, neváhejte navštívit jejich stránky:

...je internetová poradna, na kterou se může obrátit každý. Mezi mentory a mentorkami, jimž se můžete ozvat, najdete lesby, gaye, transgender osoby, psychology i příbuzné LGBTQ+ lidí.

Transparent vzdělávají o trans* lidech, nabízí trans* lidem pomocnou ruku v období tranzice a aktivně se snaží o změny ve společnosti a české legislativě pro podporu trans* lidí.

Queer geography poskytují ověřené informace o LGBTQ+ lidech, genderu, LGBTQ+ psychologii a duševním zdraví queer a trans* lidí.

Jejich stránky jsou navíc v českém i anglickém jazyce.

Queer & Trans Youth CZ tvoří bezpečný a podporující prostor pro setkávání se queer a trans* dospívajících, pořádají různé společenské akce a utvářejí aktivní LGBTQ+ komunitu mladých lidí.

Q-PSY

...mají na svých stránkách slovník queer termínů, nabízí kontakty na podpůrné skupiny a edukují o queer a transgender tématech.

